

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

25 päivänä marraskuuta 2020*

Muutoksenhaku – Kartellit tai muut yhteistoimintajärjestelyt – Tinastabilisaattoreiden ja epoksidoidun soijaöljyn ja estereiden Euroopan markkinat – Hintojen vahvistaminen, markkinoiden jakaminen ja arkaluonteisten liiketietojen vaihto – 10 prosentin enimmäismäärän liikevaihdosta soveltaminen yhteen yrityksen muodostavista yksiköistä – Päätöksen, jolla muutetaan alkuperäisessä rikkomisen toteavassa päätöksessä määrättyä sakkoa, kumoaminen – Sakot – ”Yrityksen” käsite – Yhteisvastuu sakon maksamisesta – Yhdenvertaisen kohtelun periaate – Sakon eräpäivä muuttamistapauksessa

Asiassa C-823/18 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 27.12.2018,

Euroopan komissio, asiamiehinaan aluksi T. Christoforou, P. Rossi ja V. Bottka, ja myöhemmin Rossi ja Bottka,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

GEA Group AG, kotipaikka Düsseldorf (Saksa), edustajinaan C. Wagner ja I. du Mont, Rechtsanwälte,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev (esittelevä tuomari) presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa toisen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit A. Kumin, T. von Danwitz ja P. G. Xuereb,

julkisasiamies: G. Pitruzzella,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Longar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.2.2020 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 4.6.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

tuomion

- 1 Valituksessaan Euroopan komissio vaatii unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 18.10.2018 antaman tuomion GEA Group v. komissio (T-640/16, jäljempänä valituksenalainen tuomio, EU:T:2018:700), jolla unionin yleinen tuomioistuin kumosi komission 29.6.2016 antaman päätöksen C(2016) 3920 final, jolla muutettiin EY 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä (asia COMP/38589 – Lämpöstabilisaattorit) 11.11.2009 tehtyä komission päätöstä C(2009) 8682 final (jäljempänä riidanalainen päätös).

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 2 [EY 81] ja [EY 82] artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1) 23 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille sakon, jos ne tahallaan tai tuottamuksesta:

- a) rikkovat [EY] 81 artiklan tai [EY] 82 artiklan määräyksiä; tai
- b) rikkovat tämän asetuksen 8 artiklan nojalla tehtyä päätöstä välitoimenpiteiden määräämisestä; tai
- c) eivät noudata tämän asetuksen 9 artiklan nojalla tehdyn päätöksen mukaan velvoittavaa sitoumusta.

Kunkin rikkomiseen osallisen yrityksen tai yritysten yhteenliittymän osalta sakko on enintään kymmenen prosenttia sen edellisen tilikauden liikevaihdosta.

Jos yhteenliittymän suorittama rikkominen liittyy sen jäsenten toimintaan, sakko saa olla enintään kymmenen prosenttia sellaisten jäsenten liikevaihtojen summasta, jotka toimivat niillä markkinoilla, joihin yhteenliittymän suorittama rikkominen vaikuttaa.

3. Sakon suuruutta määrättäessä on otettava huomioon sekä rikkomisen vakavuus että sen kesto.”

- 3 Kyseisen asetuksen 25 artiklan 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

” Vanhentumisaika alkaa kulua uudelleen jokaisesta keskeytymisestä. Vanhentumisaika päättyy kuitenkin viimeistään sinä päivänä, jona kahden vanhentumisajan pituutta vastaava määräaika on kulunut komission määräämättä sakkoa tai uhkasakkoa; tämä määräaika pitenee ajalla, joksi vanhentuminen katkeaa 6 kohdan mukaisesti.”

II Asian tausta ja riidanalainen päätös

- 4 Asian tausta esitetään valituksenalaisen tuomion 1–23 kohdassa, ja se voidaan tiivistää seuraavasti.
- 5 GEA Group AG (jäljempänä GEA) syntyi, kun Metallgesellschaft AG (jäljempänä MG) ja eräs toinen yhtiö sulautuivat vuonna 2005. MG oli emoyhtiö, joka ennen vuotta 2000 omisti suoraan tai tytäryhtiöiden välityksellä Chemson Gesellschaft für Polymer-Additive mbH:n (jäljempänä OCG) ja Polymer-Additive Produktions- und Vertriebs GmbH:n (jäljempänä OCA).
- 6 MG luovutti 17.5.2000 OCG:n, joka nimettiin uudelleen Aachener Chemische Werke Gesellschaft für glastechnische Produkte und Verfahren mbH:ksi (jäljempänä ACW).

- 7 Sen jälkeen, kun OCA purettiin toukokuussa 2000, sen liiketoiminnan osti 30.8.2000 lähtien Chemson Polymer-Additive AG -niminen yhtiö (jäljempänä CPA), joka ei valituksenalaista tuomiota annettaessa enää kuulunut konserniin, jonka emoyhtiö GEA oli.

A Vuoden 2009 päätös

- 8 [EY] 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä 11.11.2009 tehdyssä päätöksessä K(2009) 8682 lopullinen (asia COMP/38589 – Lämpöstabilisaattorit) (jäljempänä vuoden 2009 päätös) komissio totesi, että tietyt yritykset olivat rikkoneet EY 81 artiklaa ja Euroopan talousalueesta 2.5.1992 tehdyn sopimuksen (EYVL 1994, L 1, s. 1; jäljempänä ETA-sopimus) 53 artiklaa, koska ne olivat osallistuneet kahteen kilpailunvastaisten sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen muodostamaan kokonaisuuteen, jotka kattoivat ETA-alueen ja joista yksi koski tinastabilisaattoreiden alaa ja toinen epoksidoidun soijaöljyn ja estereiden alaa (jäljempänä ESBO-/estereiden ala).
- 9 Vuoden 2009 päätöksen 1 artiklan 2 kohdan k alakohdassa komissio katsoi GEA:n olevan vastuussa ESBO-/estereiden alalla 11.9.1991–17.5.2000 toteutetuista kilpailusääntöjen rikkomisista.
- 10 Sen katsottiin olevan vastuussa MG:n seuraajana koko rikkomisajanjakson osalta OCG:n 11.9.1991–17.5.2000 toteuttamista rikkomisista ja OCA:n 13.3.1997–17.5.2000 toteuttamista rikkomisista.
- 11 ACW:n katsottiin olevan vastuussa OCG:n seuraajana yhtäältä rikkomisista, joihin OCG syyllistyi koko rikkomisajanjaksolla eli 11.9.1991–17.5.2000, ja toisaalta rikkomisista, joihin OCA syyllistyi 30.9.1999–17.5.2000, kun OCG omisti OCA:n kokonaan.
- 12 CPA:n katsottiin olevan vastuussa OCA:n seuraajana yhtäältä OCA:n 13.3.1997–17.5.2000 toteuttamista rikkomisista ja toisaalta OCG:n 30.9.1995–30.9.1999, kun OCA omisti OCG:n kokonaan, toteuttamista rikkomisista.
- 13 Vuoden 2009 päätöksen 2 artiklassa todetaan seuraavaa:
” – –
2) rikkomisesta [ESBO-/estereiden alalla] määrätään seuraavat sakot:
– –
31) [GEA], [ACW] ja [CPA] yhteisvastuullisesti 1 913 971 euroa;
32) [GEA] ja [ACW] yhteisvastuullisesti 1 432 229 euroa;
Sakot on maksettava kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta lukien – –”
- 14 GEA nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 28.1.2010 jättämällään kannekirjelmällä kumoamiskanteen vuoden 2009 päätöksestä.
- 15 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi tämän kanteen 15.7.2015 antamallaan tuomiolla GEA Group v. komissio (T-54/10, ei julkaistu, EU:T:2015:507). Tuomiosta ei ole valitettu.

B Vuoden 2010 päätös

- 16 ACW kiinnitti 15.12.2009 komission huomiota siihen, että sille vuoden 2009 päätöksessä määrätty sakko ylitti asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan nojalla sallitun 10 prosentin enimmäismäärän sen liikevaihdosta.
- 17 Näissä olosuhteissa komissio teki 8.2.2010 päätöksen C(2010) 727 final, jolla muutettiin vuoden 2009 päätöstä (jäljempänä vuoden 2010 päätös).
- 18 Vuoden 2010 päätöksessä komissio katsoi, että sakko, joka oli määrätty yhtäältä yhteisvastuullisesti ACW:lle, GEA:lle ja CPA:lle ja toisaalta yhteisvastuullisesti ACW:lle ja GEA:lle, ylitti 10 prosentin enimmäismäärän ACW:n liikevaihdosta, joten vuoden 2009 päätöstä oli muutettava.
- 19 Komissio täsmensi siinä myös, että GEA:lle ja CPA:lle määrätty sakko pysyi ennallaan mutta ACW:lle määrättyä sakkoa oli alennettava ja että vuoden 2010 päätös ei vaikuttanut millään tavalla vuoden 2009 päätöksen muihin adressaatteihin.
- 20 Vuoden 2010 päätöksen 1 artiklalla muutettiin vuoden 2009 päätöksen 2 artiklan toista kohtaa seuraavasti:
- ”Korvataan 2 artiklan [toisen kohdan] 31 kohta seuraavalla:
- ’31 a) [GEA], [ACW] ja [CPA] yhteisvastuullisesti 1 086 129 euroa;
- 31 b) [GEA] ja [CPA] yhteisvastuullisesti 827 842 euroa’.
- Korvataan 2 artiklan [toisen kohdan] 32 kohta seuraavalla:
- ’[GEA] 1 432 229 euroa.’”
- 21 GEA vaati unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 20.4.2010 toimittamallaan kannekirjelmällä vuoden 2010 päätöksen kumoamista ja toissijaisesti sille määrätyn sakon määrän muuttamista.
- 22 Unionin yleinen tuomioistuin kumosi 15.7.2015 antamallaan tuomiolla GEA Group v. komissio (T-189/10, EU:T:2015:504) vuoden 2010 päätöksen GEA:a koskevilta osin. Unionin yleinen tuomioistuin totesi, että komissio oli loukannut kyseisen yhtiön puolustautumisoikeuksia antamalla kyseisen päätöksen kuulematta sitä etukäteen. Tuomiosta ei ole valitettu.

C Riidanalainen päätös

- 23 Komissio teki 29.6.2016 riidanalaisen päätöksen.
- 24 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa toistetaan samanasaisesti edellä 20 kohdassa toistettu vuoden 2010 päätöksen 1 artiklan sisältö, jolla muutettiin vuoden 2009 päätöksen 2 artiklan toista kohtaa.
- 25 Riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa vahvistettiin sakkojen eräpäiväksi 10.5.2010.

III Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 26 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 8.9.2016 jätetyllä kannekirjelmällä GEA nosti kanteen, jossa vaadittiin riidanalaisen päätöksen kumoamista.

- 27 GEA vetosi kyseisen kanteensa tueksi viiteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koski vanhentumissäännösten rikkomista, toinen SEUT 266 artiklan rikkomista ja puolustautumisoikeuksien loukkaamista, kolmas asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 ja 3 kohdan rikkomista, neljäs yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista ja viides toimivallan rajojen ylittämistä ja perustelujen puutteellisuutta.
- 28 Valituksenalaisessa tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi neljännen kanneperusteen ja viidennen kanneperusteen ensimmäisen osan ja katsoen, ettei ollut tarpeen tutkia muita kanneperusteita, kumosi riidanalaisen päätöksen.

IV Asianosaisten vaatimukset

- 29 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion ja
  - velvoittaa GEA:n korvaamaan sekä unionin yleisessä tuomioistuimessa että unionin tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.
- 30 GEA vaatii, että unionin tuomioistuin
- hylkää valituksen ja
  - velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

V Valitus

- 31 Komissio esittää valituksensa tueksi kaksi valitusperustetta, joista ensimmäinen koskee yhdenvertaisen kohtelun periaatteen, yrityksen käsitteen ja yhteisvastuuta koskevien sääntöjen virheellistä soveltamista sekä perusteluvollisuuden laiminlyömistä ja toinen sakkojen eräpäivän vahvistamista kilpailuoikeuden alalla koskevien sääntöjen rikkomista ja perusteluvollisuuden laiminlyömistä.

A Tutkittavaksi ottaminen

1. Asianosaisten lausumat

- 32 GEA katsoo, ettei komission valitusta voida ottaa tutkittavaksi.
- 33 GEA väittää tältä osin ensinnäkin, ettei komissiolla ole mitään intressiä tehdä valitusta, koska vuoden 2009 päätös ei ole enää oikeudellinen perusta, jonka nojalla sakon maksamista voitaisiin vaatia.
- 34 Toiseksi GEA väittää, ettei komissiolla ole mitään intressiä tehdä valitusta, koska riidanalainen päätös ei ole pätevä. Vanhentumisaika, jonka kuluessa sakko on vahvistettava, on nimittäin päätynyt ennen kyseisen päätöksen tekemistä, koska asetuksen N:o 1/2003 25 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu yli kymmenen vuotta on kulunut riippumatta siitä, onko kyseinen määräaika keskeytynyt vai ei.
- 35 Komissio vastaa, että sillä on intressi valittaa valituksenalaisesta tuomiosta, koska ensinnäkin sen vaatimukset on hylätty unionin yleisessä tuomioistuimessa ja toiseksi koska GEA riitauttaa riidanalaisen päätöksen pätevyyden, kun se väittää, ettei kyseisellä toimielimellä ole mitään intressiä tehdä tätä valitusta sen vuoksi, että sakon määräämisen vanhentumisaika on väitetysti ylittynyt.

Komission mukaan tällaista kanneperustetta ei kuitenkaan esitetty unionin yleisessä tuomioistuimessa eikä unionin yleinen tuomioistuin tutkinut sitä. Tästä seuraa komission mukaan, ettei sitä ole tarpeen tutkia.

2. Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 36 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklan kolmannessa kohdassa määrätään, että lukuun ottamatta tapauksia, jotka koskevat Euroopan unionin ja sen henkilöstön välisiä riitoja, muutosta voivat hakea myös jäsenvaltiot tai unionin toimielimet, vaikka ne eivät ole olleet väliintulijana asiassa unionin yleisessä tuomioistuimessa. Unionin toimielinten ei siis tarvitse näyttää toteen, että niillä on intressi valittaa unionin yleisen tuomioistuimen tuomiosta, riippumatta siitä, ovatko ne olleet asianosaisina unionin yleisessä tuomioistuimessa (tuomio 8.7.1999, komissio v. Anic Participazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, 171 kohta).
- 37 Komissio voi vapaasti arvioida, onko unionin yleisen tuomioistuimen tuomiosta tarkoituksenmukaista valittaa, eikä unionin tuomioistuimen tehtävänä ole arvioida toimielimen tältä osin tekemiä päätöksiä (ks. vastaavasti tuomio 8.7.1999, komissio v. Anic Participazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, 172 kohta).
- 38 Näin ollen on riittävää todeta, että GEA:n väitteet siitä, että komissiolla ei olisi oikeussuojan tarvetta, ovat täysin perusteettomia, minkä vuoksi valitus on otettava tutkittavaksi.

B Asiakysymys

1. Ensimmäinen valitusperuste

- 39 Ensimmäiseen valitusperusteeseen sisältyy kaksi osaa. Tämän valitusperusteen ensimmäisessä osassa komissio arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se teki virheen soveltaessaan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, yrityksen käsitettä ja yhteisvastuuta koskevia sääntöjä, kun se katsoi, että komissio olisi voinut määrittää toisin sen sakon osan, joka GEA:n ja ACW:n oli yhä maksettava yhteisvastuullisesti. Kyseisen valitusperusteen toinen osa, jota on tutkittava ensimmäiseksi, koskee perusteluvollisuuden laiminlyömistä.

a) Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa

1) Asianosaisten lausumat

- 40 Ensimmäisen valitusperusteensa toisessa osassa komissio väittää, että valituksenalaisen tuomion 111 kohdassa esitetty toteamus, jonka mukaan komissio on loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, perustuu kyseisen tuomion 108–110 kohdassa esitettyihin ristiriitaisiin perusteluihin ja erityisesti saman tuomion 108 kohdassa esitettyyn epätasälliseen näkemykseen, jonka mukaan ”komissio olisi varmasti voinut määrittää toisin sen sakon osan, joka ACW:n ja [GEA:n] oli yhä maksettava yhteisvastuullisesti”.
- 41 GEA kiistää kyseiset väitteet.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 42 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 36 artiklaan ja 53 artiklan ensimmäiseen kohtaan perustuva unionin yleisen tuomioistuimen velvollisuus perustella tuomiot ei velvoita tätä esittämään selvitystä, jossa seurattaisiin tyhjentävästi ja kohta kohdalta kaikkia riidan asianosaisten esittämiä päätelmiä. Perustelut voivat siten olla implisiittisiä, kunhan asianosaiset saavat niiden avulla selville perusteet, joihin unionin yleinen tuomioistuin tukeutuu, ja unionin tuomioistuimella on niiden avulla käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan valvontaansa valituksen yhteydessä (tuomio 14.9.2016, Kreikka v. komissio, C-431/15 P, EU:C:2016:682, 41 kohta).
- 43 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 106–111 kohdassa esittämien perustelujen avulla komissio saa selville perusteet, joiden perusteella unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi GEA:n ensimmäisessä oikeusasteessa esittämän neljännen kanneperusteen, ja unionin tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan tuomioistuinvalvontaansa.
- 44 Näistä kohdista ilmenee yksiselitteisesti, että unionin yleisen tuomioistuimen mukaan komission olisi pitänyt ensin määrittää, mikä on sen sakon osan, josta ACW oli yhteisvastuussa GEA:n ja GEA:n kanssa, ja sen sakon osan, josta ACW oli yhteisvastuussa ainoastaan GEA:n kanssa, suhde toisiinsa, ja sitten jakaa ACW:lle myönnetty alennus kyseisten kahden yhteisvastuusuhteen kesken tässä samassa suhteessa.
- 45 Edellä esitetyn perusteella ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana.

b) Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa

1) Asianosaisten lausumat

- 46 Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa komissio katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 108 kohdassa virheellisesti, että komissio olisi voinut määrittää toisin sen sakon osan, joka GEA:n ja ACW:n oli yhä maksettava yhteisvastuullisesti, rajoittaakseen sakon sitä osaa, josta GEA saattoi olla yksin vastuussa. Komission mukaan unionin yleinen tuomioistuin sovelsi valituksenalaisen tuomion 106–111 kohdassa virheellisesti yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja jätti huomioimatta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön, joka koskee yrityksen käsitettä, yhteisvastuuta sekä tytäryritykselle määrätyn sakon alentamisen seurauksia yhden taloudellisen kokonaisuuden muodostavassa yrityksessä.
- 47 Komission mukaan yhteisvastuu on ainoastaan yrityksen käsitteen ilmentymä, eikä sitä voida erottaa siitä.
- 48 Komissio väittää tältä osin, että toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 55 kohdassa, GEA, ACW ja CPA muodostivat koko kyseessä olevan rikkomisen keston ajan yhden ja saman yrityksen, jolle se määräsi yhden ainoan sakon, ja että tässä asiayhteydessä yhtäältä vuoden 2009 päätöksen 2 artiklan toisen kohdan 31 ja 32 alakohta ja toisaalta vuoden 2009 päätöksen, sellaisena kuin se on muutettuna riidanalaisella päätöksellä, 2 artiklan toisen kohdan 31.a alakohta, 31.b alakohta ja 32 alakohta ilmentävät sellaisen sakon eri enimmäismääriä, josta kukin tämän yrityksen muodostavista oikeushenkilöistä saattoi olla yhdessä ja yhteisvastuullisesti vastuussa.
- 49 Komissio täsmentää, että koska GEA, ACW ja CPA muodostivat yhden ja saman yrityksen, näiden kolmen yhtiön yhdenvertaista kohtelua ei ollut tarpeen arvioida.

- 50 Komissio katsoo, että huolimatta siitä, että kyseiset yhtiöt kuuluivat samaan yritykseen, unionin yleinen tuomioistuin erotti valituksenalaisen tuomion 106–111 kohdassa keinotekoisesti toisistaan kaksi yhteisvastuussa olevien yksiköiden ryhmää, joten kyseinen tuomioistuin sovelsi yhteisvastuun sisäistä jakoa koskevaa teoriaa vastaavaa teoriaa, joka on komission mukaan kielletty 10.4.2014 annetun tuomion komissio ym. v. Siemens Österreich ym. (C-231/11 P–C-233/11 P, EU:C:2014:256) mukaisesti.
- 51 Näin ollen komissio katsoo, ettei mikään oikeuta sulkemaan jompaakumpaa samaan yritykseen kuuluvista yhtiöistä yhteisvastuun ulkopuolelle niille määrätyn sakon jonkin osan maksamisesta ja että nämä yhtiöt jakavat normaalisti yhteisiä osuuksia sakosta, joka on määrätty kunkin niistä yksilöllisten enimmäismäärien rajoissa.
- 52 Komissio väittää, ettei sellaisen sakon enimmäismäärä, jonka maksamisesta kukin EY 81 artiklassa tarkoitettun yrityksen muodostava yhtiö oli yhteisvastuussa, vastaa tiettyä kyseessä olevaan rikkomiseen osallistumisajanjaksoa.
- 53 Lopuksi sen osalta, että ACW:lle määrätyn sakon määräksi tuli siihen sovellettava 10 prosentin enimmäismäärä sen liikevaihdosta, komissio väittää, että 26.11.2013 annetusta tuomiosta Kendrion v. komissio (C-50/12 P, EU:C:2013:771) ilmenee, että GEA:n entiselle tytäryhtiölle ACW:lle myönnetty alennus ei saa vaikuttaa GEA:n vastuuseen, koska vuoden 2009 päätöksen tekoajankohtana viimeksi mainittu yhtiö ja GEA eivät enää muodostaneet samaa yritystä.
- 54 GEA vastaa aluksi, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi perustellusti, että komissio loukkasi yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ilman objektiivista perustelua. Toisin kuin komissio väittää, tätä periaatetta ei GEA:n mukaan sovelleta ainoastaan eri yrityksiin, vaan se kattaa myös samaan yritykseen kuuluvien yhtiöiden väliset suhteet.
- 55 Tämän jälkeen GEA katsoo, että komissio ei ole vahvistanut yhtä ainoaa sakkoa vaan kaksi erillistä sakkoa kahdelle erilliselle ryhmälle, joista ne vastaavat kussakin ryhmässä yhdessä ja yhteisvastuullisesti, ja kahdelle eri rikkomisajanjaksolle. Toisaalta vuoden 2009 päätöksen 2 artiklan toisen kohdan 31 alakohdassa viitataan ajanjaksoon 30.9.1995–17.5.2000, ja toisaalta tämän päätöksen 2 artiklan toisen kohdan 32 alakohdassa viitataan ajanjaksoon 11.9.1991–29.9.1995. Tämä jako johtuu GEA:n mukaan siitä, ettei CPA osallistunut kyseessä olevaan rikkomiseen viimeksi mainittuna ajanjaksona.
- 56 Lisäksi GEA katsoo, ettei unionin yleinen tuomioistuin soveltanut analogisesti yhteisvastuun sisäistä jakoa koskevaa teoriaa, toisin kuin komissio väittää. Valituksenalainen tuomio ei koske myöskään vastuuta sisäiseltä kannalta vaan sitä, missä määrin GEA-konsernin yhtiöt ovat ”ulkoisesti” vastuussa komissioon nähden.
- 57 GEA väittää liikevaihtoon perustuvan 10 prosentin enimmäismäärän soveltamisen vaikutuksista ACW:n hyväksi, että toisin kuin komissio väittää, 26.11.2013 annettua tuomiota Kendrion v. komissio (C-50/12 P, EU:C:2013:771) ei voida tulkita siten, että entiseen emoyhtiöön ei pidä vaikuttaa se, että sen entiseen tytäryhtiöön sovelletaan 10 prosentin enimmäismäärää tämän liikevaihdosta.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 58 Aluksi on muistutettava, että yhdenvertaisen kohtelun periaate on unionin oikeuden yleinen periaate, joka on vahvistettu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 20 ja 21 artiklassa. Tämä periaate edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tilanteita ei kohdella eri tavoin eikä erilaisia tilanteita kohdella samalla tavoin, ellei tällaista eroa voida objektiivisesti perustella (tuomio 24.9.2020, Prysmian ja Prysmian Cavi e Sistemi v. komissio, C-601/18 P, EU:C:2020:751, 101 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Komission on noudatettava tätä periaatetta, kun se käyttää sille asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan nojalla

kuuluvaa toimivaltaa määrätä sakko yrityksille, jotka ovat rikkoneet unionin kilpailusääntöjä, ja määrittäessään sakon määrän (ks. vastaavasti tuomio 26.11.2013, Kendrion v. komissio, C-50/12 P, EU:C:2013:771, 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 59 Kun useamman oikeussubjektin voidaan katsoa olevan henkilökohtaisesti vastuussa osallistumisesta unionin kilpailuoikeuden sääntöjen rikkomiseen sen vuoksi, että ne kuuluvat yhteen ja samaan yritykseen, jota kyseisestä rikkomisesta voidaan moittia, komissiolla on asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan nojalla oikeus määrätä niille sakko yhteisvastuullisesti (tuomio 10.4.2014, Areva ym. v. komissio, C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, 120 kohta).
- 60 Kun komissio päättää käyttää kyseistä seuraamuksen määräämistä koskevaa toimivaltaansa, se ei voi kuitenkaan määrittää vapaasti ulkoista yhteisvastuusuhdetta eikä erityisestikään sen sakon määrää, jonka maksamista kokonaisuudessaan se voi vaatia kultakin yhteisvastuulliselta yhteisvelalliselta (tuomio 10.4.2014, Areva ym. v. komissio, C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, 121 kohta).
- 61 Koska yhteisvastuuta sakon maksamisesta koskeva unionin oikeuden käsite on vain ilmaisu yrityksen käsitteen täydestä oikeusvaikutuksesta, sen sakon suuruuden määrittäminen, jonka komissio voi velvoittaa kunkin yhteisvastuullisen yhteisvelallisen maksamaan kokonaisuudessaan, perustuu kyseisen yrityksen käsitteen soveltamiseen kyseessä olevassa tapauksessa (tuomio 10.4.2014, Areva ym. v. komissio, C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, 122 kohta).
- 62 Tässä yhteydessä perussopimusten laatijoiden valitsema ratkaisu on ollut käyttää yrityksen käsitettä yksilöittäessä kilpailuoikeuden sääntöjen rikkomisen tekijää, jolle voidaan määrätä seuraamus EY 81 ja EY 82 artiklan perusteella, eikä muita käsitteitä, kuten yhtiön tai oikeushenkilön käsitettä (tuomio 10.4.2014, Areva ym. v. komissio, C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, 123 kohta).
- 63 Unionin lainsäätäjällä on lisäksi vahvistanut tämän saman yrityksen käsitteen asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdassa määritelläkseen yksikön, jolle komissio voi määrätä sakon seuraamuksena unionin kilpailuoikeuden sääntöjen rikkomisesta (tuomio 10.4.2014, Areva ym. v. komissio, C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, 124 kohta).
- 64 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin kilpailuoikeudessa yrityksen käsitteellä tarkoitetaan jokaista yksikköä, joka harjoittaa taloudellista toimintaa, riippumatta yksikön oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta. Yrityksen käsitteellä on katsottava tarkoitettavan taloudellista kokonaisuutta, vaikka oikeudellisesti tämän taloudellisen kokonaisuuden muodostaakin useampi kuin yksi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö (tuomio 10.4.2014, Areva ym. v. komissio, C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, 125 kohta ja tuomio 27.4.2017, Akzo Nobel ym. v. komissio, C-516/15 P, EU:C:2017:314, 47 ja 48 kohta).
- 65 Kun komissiolla on siis asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan nojalla mahdollisuus määrätä yhteisvastuullisesti maksettava sakko eri oikeussubjekteille, jotka kuuluvat yhteen ja samaan yritykseen, joka on vastuussa kilpailusääntöjen rikkomisesta, siihen, että komissio määrittää kyseisen sakon – siltä osin kuin tämän määrittäminen perustuu yrityksen käsitteen, joka on unionin oikeuden käsite, soveltamiseen kyseessä olevassa tapauksessa – sovelletaan tiettyjä rajoituksia, jotka edellyttävät, että asianomaisen yrityksen, sellaisena kuin se muodostui sen ajanjakson aikana, jolloin kilpailusääntöjä rikottiin, omaispiirteet otetaan asianmukaisesti huomioon (tuomio 10.4.2014, komissio ym. v. Siemens Österreich ym., C-231/11 P–C-233/11 P, EU:C:2014:256, 51 kohta).
- 66 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 49 kohdassa, kyseessä olevan yrityksen kokoonpano voi vaihdella sinä aikana, kun kyseinen yritys osallistuu kilpailusääntöjen rikkomiseen. Tällaiset muutokset ovat mahdollisia esimerkiksi käsiteltävän asian kaltaisessa tilanteessa, jossa rikkomisen jatkuu pitkään.

- 67 Siltä osin kuin tällaiset vaihtelut eivät saata kyseenalaiseksi yrityksen yhtenäisyyttä henkilönä, jonka voidaan katsoa olevan vastuussa rikkomisesta, ne eivät vaikuta tämän tuomion 59 kohdassa mainittuun komission toimivaltaan määrätä yhteisvastuullisesti sakko useille oikeushenkilöille, jotka kuuluvat yhteen ja samaan yritykseen.
- 68 Kuten valituksenalaisen tuomion 1–3 ja 6–8 kohdasta ilmenee, GEA-konsernin rakenne ajanjaksolla, jonka aikana kilpailusääntöjen rikkominen tapahtui, oli nyt käsiteltävässä asiassa seuraava. Vuoden 1991 ja 17.5.2000 välisenä aikana OCG, jonka nimi viimeksi mainitun päivämäärän jälkeen on ollut ACW, oli MG:n, josta puolestaan tuli GEA vuodesta 2005 lähtien, kokonaan omistama tytäryhtiö. Tänä samana ajanjaksona OCA:n, jonka nimi on 30.8.2000 lähtien ollut CPA, omisti kokonaan MG, ja se oli eri ajanjaksoina joko OCG:n tytäryhtiö tai sen suora emoyhtiö. OCA oli OCG:n emoyhtiö ja käytti siinä suoraa määräysvaltaa 30.9.1995–30.9.1999. OCG oli 30.9.1999–17.5.2000 OCA:n emoyhtiö ja käytti suoraa määräysvaltaa viimeksi mainitussa yhtiössä.
- 69 Kun otetaan huomioon 10.9.2009 annetusta tuomiosta Akzo Nobel ym. v. komissio (C-97/08 P, EU:C:2009:536) ilmenevä oikeuskäytäntö, komissiolla oli oikeus todeta vuoden 2009 päätöksessä, että kun otetaan huomioon kyseessä olevien yhtiöiden väliset taloudelliset, organisatoriset ja oikeudelliset yhteydet, käyttämällä ratkaisevaa vaikutusvaltaa tytäryhtiöihinsä MG, josta oli tullut GEA, kuului OCG:n ja OCA:n, joista on tullut ACW ja CPA, kanssa unionin kilpailuoikeudessa tarkoitettuun yhteen ainoaan yritykseen.
- 70 Edellä esitetystä seuraa, että komissio saattoi pätevästi katsoa, että GEA, ACW ja CPA muodostivat yhden ja saman yrityksen, joka eri kokoonpanoissa oli syyllistynyt kyseessä olevaan rikkomiseen.
- 71 Lisäksi on todettava, että katsoessaan valituksenalaisen tuomion 55 kohdassa, että yhtäältä oli olemassa unionin kilpailuoikeudessa tarkoitettu yritys, joka muodostui GEA:sta, ACW:sta ja CPA:sta 30.9.1995–17.5.2000, ja toisaalta oli olemassa unionin kilpailuoikeudessa tarkoitettu yritys, joka muodostui GEA:sta ja ACW:sta 11.9.1991–29.9.1995, unionin yleinen tuomioistuin totesi kahden unionin kilpailuoikeudessa tarkoitettujen yrityksen olemassaolon ja näin ollen teki oikeudellisen virheen soveltaessaan virheellisesti EY 81 artiklassa tarkoitettua ”yrityksen” käsitettä.
- 72 Koska yhteisvastuu on ainoastaan osoitus yrityksen käsitteen täydestä oikeusvaikutuksesta ja koska nyt käsiteltävässä asiassa oli olemassa yksi ja sama yritys, komissiolla oli oikeus määrittää alun perin vuoden 2009 päätöksen 2 artiklan toisen kohdan 31 ja 32 alakohdassa ja tämän jälkeen vuoden 2009 päätöksen, sellaisena kuin se on muutettuna riidanalaisella päätöksellä, 2 artiklan toisen kohdan 31.a alakohdassa, 31.b alakohdassa ja 32 alakohdassa sen yhden ainoan sakon enimmäismäärät, josta GEA:n, ACW:n ja CPA:n voitiin katsoa olevan yhdessä ja yhteisvastuullisesti vastuussa yksiköinä, jotka kuuluvat yhteen ja samaan yritykseen, jonka katsotaan olevan vastuussa kyseessä olevasta kilpailusääntöjen rikkomisesta. Kuten komissio on korostanut, kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa tällaisten enimmäismäärien vahvistaminen ei nimittäin heijasta niitä erityisiä ajanjaksoja, joina yhtenä kokonaisuutena pidettävän yrityksen muodostavat yksiköt osallistuivat kyseessä olevaan rikkomiseen.
- 73 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se totesi valituksenalaisen tuomion 106 ja 109 kohdassa, että GEA:n, ACW:n ja CPA:n välillä oli käsiteltävässä asiassa kaksi yhteisvastuusuhdetta, vaikka ne kuuluivat yhteen ja samaan yritykseen, ja kaksi sakkoa, jotka määrättiin kahdelta tietyltä ajanjaksolta, jotka kuvastavat näiden kolmen yhtiön osallistumista kyseessä olevaan rikkomiseen, ja näin ollen rikkoi yhteisvastuun määrittämistä koskevia sääntöjä, sellaisina kuin ne ilmenevät asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdasta.
- 74 Se seikka, että GEA on riidanalaisen päätöksen nojalla yksin vastuussa 1 432 229 euron määrästä, on täysin automaattinen seuraus ACW:lle määrättyyn sakkoon sovelletusta alennuksesta, kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 53 kohdassa.

- 75 On korostettava, että jos emoyhtiön ja sen tytäryhtiön kaltaiset kaksi erillistä oikeushenkilöä eivät muodosta enää EY 81 artiklassa tarkoitettua yritystä sen päätöksen tekemisajankohtana, jolla niille määrätään sakkoa kilpailusääntöjen rikkomisesta, niillä kummallakin on oikeus siihen, että niihin sovelletaan erikseen liikevaihtoon perustuvaa 10 prosentin ylärajaa (ks. vastaavasti tuomio 26.11.2013, *Kendrion v. komissio*, C-50/12 P, EU:C:2013:771, 57 kohta).
- 76 Kuten valituksenalaisen tuomion 2 ja 3 kohdasta ilmenee, on kiistatonta, että vuoden 2009 päätöksen tekohetkellä GEA ei enää muodostanut ACW:n ja CPA:n kanssa EY 81 artiklassa tarkoitettua taloudellista yksikköä.
- 77 Tämän erityispiirteen vuoksi komissio laski kyseisen enimmäismäärän erikseen riidanalaisen päätöksen tekemistä edeltäneen tilivuoden aikana toteutuneen liikevaihdon perusteella (ks. vastaavasti tuomio 26.11.2013, *Kendrion v. komissio*, C-50/12 P, EU:C:2013:771, 67 kohta).
- 78 Kuten valituksenalaisen tuomion 8 kohdasta ilmenee, määrä, jonka komissio alun perin katsoi asianmukaiseksi ottaa huomioon ACW:n yhteisvastuun perusteella sen kartelliin osallistumisen vuoksi, oli 3 346 200 euroa eli täsmälleen sama määrä kuin GEA:n osalta huomioon otettu määrä.
- 79 On kuitenkin katsottava sen, että komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessä yhtäältä GEA:n olevan yhteisvastuussa 3 346 200 euron suuruisen sakon kokonaismäärän maksamisesta ja toisaalta ACW:n olevan yhteisvastuussa 1 086 129 euron määrän maksamisesta, johtuvan siitä, että ACW:hen sovellettiin asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdassa säädettyä 10 prosentin enimmäismäärää liikevaihdosta.
- 80 Näin ollen se, että GEA on edelleen yksin vastuussa 1 432 229 euron määrästä, johtuu siitä erityisestä seikasta, että vuoden 2009 päätöksen tekohetkellä kyseinen yhtiö ei enää muodostanut ACW:n ja CPA:n kanssa EY 81 artiklassa tarkoitettua yhtä ainoaa yritystä.
- 81 Tässä tilanteessa GEA ei voi menestyksekkäästi väittää, että yhdenvertaisen kohtelun periaatetta olisi loukattu sen vahingoksi. Tältä osin on riittävää todeta, ettei kyseistä periaatetta voida todeta loukatun esillä olevan tilanteen kaltaisessa tilanteessa, jossa tytäryhtiöllä – joka sen päätöksen tekemisajankohtana, jolla määrätään sakko yhtenä kokonaisuutena pidettävälle yritykselle, johon se kuului, ei enää kuulu tähän yhtenä kokonaisuutena pidettävään yritykseen – on oikeus siihen, että siihen sovelletaan erikseen liikevaihtoon perustuvaa 10 prosentin ylärajaa. Tämän erityisen seikan perusteella ei voida katsoa, että kyseessä olevat yhtiöt olisivat olleet toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa (ks. vastaavasti tuomio 26.11.2013, *Kendrion v. komissio*, C-50/12 P, EU:C:2013:771, 68 kohta).
- 82 Joka tapauksessa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamiseen ei voida tehokkaasti vedota, koska – kuten tämän tuomion 73 kohdasta ilmenee – nyt käsiteltävässä asiassa ei ole olemassa kahta yhteisvastuusuhdetta, jotka ilmentävät tiettyjä ajanjaksoja, eikä yhteisvastuuta näin ollen voida jakaa millään tavalla.
- 83 Näin ollen vuoden 2009 päätöksen, sellaisena kuin se on muutettuna riidanalaisella päätöksellä, 2 artiklan toisen kohdan 32 alakohtaa, jossa GEA:lle määrätään 1 432 229 euron suuruinen sakko, ei ole osoitettu CPA:lle, ei sen vuoksi, että tämä kohta koskisi tiettyä rikkomisajanjaksoa, jonka aikana se ei ole osallistunut komission toteamaan yhtenä kokonaisuutena pidettävään kilpailusääntöjen rikkomiseen, mikä ei ole tilanne, vaan pelkästään sen vuoksi, että sakon määrä, joka CPA:n on maksettava sen vuoksi, että se on osallistunut erikseen kyseiseen rikkomiseen, koska se kuului yritykseen, joka syyllistyi rikkomiseen, sisältyy kokonaisuudessaan niihin sakkoihin, joihin viitataan 2 artiklan toisen kohdan 31.a ja 31.b alakohdassa.
- 84 Näin ollen on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se totesi valituksenalaisen tuomion 111 kohdassa, ettei komissio ole noudattanut yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisia velvoitteitaan.

85 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hyväksyttävä.

2. Toinen valitusperuste

86 Toiseen valitusperusteeseen sisältyy kaksi osaa. Tämän valitusperusteen ensimmäisessä osassa komissio moittii unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että se on tehnyt virheen katsoessaan, että kyseessä olevan sakon eräpäivä voitiin määrittää vasta riidanalaisen päätöksen tiedoksiannon vastaanottamispäivästä lukien. Kyseisen valitusperusteen toinen osa, jota on tutkittava ensimmäiseksi, koskee perusteluvollisuuden laiminlyömistä.

a) Toisen valitusperusteen toinen osa

1) Asianosaisten lausumat

87 Toisen valitusperusteensa toisessa osassa komissio arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se perustellut riittävästi valituksenalaisen tuomion 126 kohdassa esittämänsä toteamusta, jonka mukaan on katsottava, että velvollisuus maksaa sakot perustuu yksinomaan riidanalaisen päätöksen 1 artiklaan ja että näiden sakkojen eräpäivä voitiin määrittää vasta kyseisen päätöksen tiedoksiannon vastaanottamispäivästä lukien.

88 GEA väittää, että valituksenalaisen tuomion perustelut ovat riittävät.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

89 Kuten tämän tuomion 42 kohdassa huomautetaan, unionin yleistä tuomioistuinta sitovan perusteluvollisuuden mukaan tuomion perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmevä unionin yleisen tuomioistuimen päättely siten, että osapuolille selviävät ratkaisun syyt ja että unionin tuomioistuin voi tutkia ratkaisun laillisuuden.

90 Käsiteltävässä asiassa on riittävää todeta, että valituksenalaisen tuomion 122–125 kohdassa esitetyt perustelut ovat riittävät, jotta komissio saa selville ne syyt, joiden perusteella unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi GEA:n ensimmäisessä oikeusasteessa esittämän viidennen kanneperusteen ensimmäisen osan, ja jotta unionin tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot voidakseen harjoittaa valvontaansa.

91 Näistä kohdista nimittäin ilmenee, että koska vuoden 2009 päätöksen 2 artiklan toisen kohdan 31 ja 32 alakohdan alkuperäinen sanamuoto korvattiin riidanalaisen päätöksen 1 artiklaan perustuvalla sanamuodolla, unionin yleinen tuomioistuin päätyi valituksenalaisen tuomion 126 kohdassa toteamaan, että velvollisuus maksaa sakot perustuu yksinomaan riidanalaisen päätöksen 1 artiklaan ja että näiden sakkojen eräpäivä voitiin määrittää vasta kyseisen päätöksen tiedoksiannon vastaanottamispäivästä lukien.

92 Näin ollen toisen valitusperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana.

b) Toisen valitusperusteen ensimmäinen osa

1) Asianosaisten lausumat

- 93 Toisen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa komissio arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä teki oikeudellisen virheen, kun se katsoi valituksenalaisen tuomion 126 kohdassa, että nyt käsiteltävässä asiassa sakkojen eräpäivä voitiin määrittää ainoastaan päivästä, jona tämän päätöksen tiedoksianto vastaanotettiin, lukien.
- 94 Komissio täsmentää, että vuoden 2010 päätöksen kumoamisen seurauksena aktivoitiin uudelleen paitsi vuoden 2009 päätöksen 2 artiklan toisen kohdan 31 ja 32 alakohta, myös kyseisen päätöksen 2 artiklan viimeisessä kohdassa vahvistettu alkuperäinen eräpäivä.
- 95 Komissio väittää tässä yhteydessä, että sillä oli oikeus muuttaa määrätyn sakon määrää ja yhteisvastuuta ilman, että sen oli välttämättä vahvistettava kyseiselle sakolle uusi eräpäivä. Komissio katsoo näin ollen, että vaikka se muutti riidanalaisella päätöksellä niitä vuoden 2009 päätöksen päätösoosan osia, joissa määritettiin sakon määrä ja yhteisvastuu, sillä ei ollut velvollisuutta vahvistaa määrätyn sakon eräpäivää, joka olisi myöhäisempi kuin riidanalaisen päätöksen tiedoksiantopäivä.
- 96 Kyseisen toimielimen mukaan on niin, että jos unionin tuomioistuin vahvistaa, että sen on vahvistettava sakkojen eräpäivä, joka on myöhäisempi kuin riidanalaisen päätöksen kaltaisen muutospäätöksen tiedoksiantopäivä, tämä johtaisi sakon jäljelle jäävälle osalle alun perin määrätystä eräpäivästä lähtien kertyneiden korkojen menettämiseen, mikä rajoittaisi sen harkintavaltaa ja heikentäisi komission määräämien sakkojen tehokkuutta.
- 97 Näin ollen komissio katsoo, että jotta GEA:ta ei asetettaisi ACW:hen ja CPA:an nähden epäedullisempaan asemaan, sillä oli oikeus vahvistaa sakkojen eräpäiväksi 10.5.2010.
- 98 GEA vastaa, että vaikka komissiolla on toimivalta määrittää päivä, jona sakot eräänntyvät, ja ajankohta, josta lähtien viivästyskorot alkavat juosta, tämä toimivalta ei ulotu sellaisen viivästyskorkojen eräpäivän vahvistamiseen, joka on aikaisempi kuin sakkojen vahvistamispäivä. Unionin oikeuden tehokkuudella ei ole mahdollista perustella sakon sellaisen eräpäivän vahvistamista, joka on aikaisempi kuin sakon perustana olevan päätöksen tiedoksiantopäivä.
- 99 GEA katsoo näin ollen, että koska sakon eräpäiväksi ei voida vahvistaa päivää, joka on aikaisempi kuin riidanalaisen päätöksen tiedoksiantopäivä, sakon maksamiseen liittyvät korot voivat alkaa juosta vasta kyseisen päätöksen tiedoksiantopäivästä sen periaatteen mukaisesti, jonka mukaan liitännäinen asia seuraa pääasiaa.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 100 Komission päätöksissä, joilla se määrää sakkoja unionin kilpailuoikeuden rikkomisista, määritetään muun muassa kyseessä olevien sakkojen määrä ja viivästyskorot sekä sen komission pankkitilin yhteystiedot, jolle asianomaisten yritysten on maksettava nämä sakot. Näissä päätöksissä vahvistetaan myös määrättyjen sakkojen maksuaika. Pakkotäytäntöönpanon välttämiseksi maksu on suoritettava ennen kyseisen määrääjän päättymistä.
- 101 Tältä osin on muistettava, että SEUT 299 artiklan mukaan komission päätökset, joissa määrätään maksuvelvollisuus muulle kuin jäsenvaltioille, ovat täytäntöönpanokelpoisia.
- 102 On myös korostettava, että SEUT 278 artiklan nojalla Euroopan unionin tuomioistuimessa tällaisista päätöksistä nosteluilla kanteilla ei ole lykkävää vaikutusta.

- 103 Tästä seuraa, että komission päätökset ovat täytäntöönpanokelpoisia SEUT 299 artiklassa määrätyn edellytyksin ja että niihin sisältyvät sakot eräänä lähtökohtaisesti kyseisissä päätöksissä vahvistetun määräajan päättyessä.
- 104 Näissä olosuhteissa ja kun otetaan huomioon tavoite varmistaa unionin kilpailusääntöjen tehokas noudattaminen, on katsottava, että velallisen on lähtökohtaisesti suoritettava sille kuuluva maksu ennen komission päätöksessään vahvistamaa eräpäivää.
- 105 Nyt käsiteltävässä asiassa komissio määräsi alun perin vuoden 2009 päätöksen 2 artiklan viimeisessä kohdassa sakkojen eräpäivästä, joka on kolmen kuukauden kuluessa kyseisen päätöksen tiedoksi antamisesta kaikkien niiden yritysten osalta, joille kyseinen päätös oli osoitettu.
- 106 Kuten valituksenalaisen tuomion 124 kohdasta ilmenee, unionin yleinen tuomioistuin kumosi 15.7.2015 antamallaan tuomiolla GEA Group v. komissio (T-189/10, EU:T:2015:504) GEA:a koskevilta osin vuoden 2010 päätöksen, jolla komissio päätti muuttaa vuoden 2009 päätöstä, koska yhtäältä ACW:lle määrätty sakko ylitti enimmäismäärän, joka on 10 prosenttia liikevaihdosta, ja koska toisaalta sen sakon määrää, josta ACW:n katsottiin olevan yhteisvastuussa GEA:n ja CPA:n kanssa, oli alennettava. Tämän kumoamisen seurauksena aktivoitiin uudelleen vuoden 2009 päätöksen 2 artiklan alkuperäinen sanamuoto, kuten unionin yleinen tuomioistuin korosti valituksenalaisen tuomion 125 kohdassa.
- 107 Tämä sanamuoto kuitenkin korvattiin uudelleen riidanalaisesta päätöksestä seuraavalla sanamuodolla. Riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa vahvistettiin sakkojen uudeksi eräpäiväksi 10.5.2010.
- 108 Tämä päivä on yhtäältä aikaisempi kuin riidanalaisen päätöksen tiedoksiannon vastaanottamispäivä ja toisaalta myöhempi kuin vuoden 2009 päätöksessä vahvistettu sakkojen eräpäivä. Se vastaa vuoden 2010 päätöksen mukana olleessa, 9.2.2010 päivättyssä komission kirjeessä mainittua eräpäivää.
- 109 Tässä yhteydessä on korostettava, että komissiolle kuuluvaan toimivaltaan kuuluu valta määrittää määräämiensä sakkojen eräpäivä ja päivä, josta viivästyskorkeiden lasketaan juoksevan, vahvistaa näiden korkojen korkokanta ja määrittää päätöksensä täytäntöönpanotapa sekä vaatia tarvittaessa, että määrättyjen sakkojen pääoman ja korkojen maksamisen vakuudeksi annetaan pankkitakaus. Tällaisen vallan puuttuminen aiheuttaisi sen, että yritykset hyötyisivät maksaessaan sakot myöhästyneinä ja tämä olisi omiaan heikentämään niiden seuraamusten vaikutuksia, joita komissio on määrännyt yrityksille sille kuuluvan unionin kilpailuoikeuden sääntöjen soveltamisen valvontatehtävän yhteydessä.
- 110 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 62 kohdassa, nyt käsiteltävässä asiassa vuoden 2009 päätöksen 2 artiklan toisen kohdan 31 ja 32 alakohtaan ensin vuoden 2010 päätöksellä, joka on sittemmin kumottu, ja tämän jälkeen riidanalaisella päätöksellä, tehty muutos koski yksinomaan ACW:lle määrätyn sakon määrää ja yhteisvastuusuhteiden uutta määrittämistä, mutta ei sakon määräämistä sellaisenaan eikä sen kokonaismäärää. Näin ollen on huomautettava, että toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 126 kohdassa, GEA:lle, ACW:lle ja CPA:lle kuuluvan sakon maksamista koskevan velvollisuuden oikeudellinen perusta on vuoden 2009 päätöksen 2 artikla eikä riidanalaisen päätöksen 1 artikla.
- 111 Näissä olosuhteissa on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se katsoi valituksenalaisen tuomion 126 kohdassa, että sakkojen eräpäivä voitiin määrittää ainoastaan päivästä, jona tämän päätöksen tiedoksianto vastaanotettiin, lukien.
- 112 Kaikki edellä lausuttu huomioon ottaen toisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hyväksyttävä.
- 113 Tästä seuraa, että valituksenalainen tuomio on kumottava.

Asian palauttaminen unionin yleiseen tuomioistuimeen

- 114 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklassa määrätään, että jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun. Se voi joko itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi.
- 115 Tältä osin on todettava, että nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimella ei ole käytettävissään tarvittavia tietoja, jotta se voisi ratkaista lopullisesti kaikki ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyt kanneperusteet.
- 116 Näissä kanneperusteissa esitetyt oikeusriidan näkökohdat edellyttävät tosiseikkoja koskevien kysymysten tutkimista sellaisten seikkojen perusteella, joita yhtäältä unionin yleinen tuomioistuin ei arvioinut valituksenalaisessa tuomiossa katsottuaan kyseisen tuomion 128 kohdassa, ettei tällainen tutkiminen ollut tarpeen, koska se hyväksyi GEA:n esittämän neljännen kanneperusteen ja viidennen kanneperusteen ensimmäisen osan, ja joista toisaalta ei ole esitetty lausumia unionin tuomioistuimessa, minkä vuoksi asia ei ole tältä osin ratkaisukelpoinen.
- 117 Asia on näin ollen palautettava unionin yleiseen tuomioistuimeen ja oikeudenkäyntikuluista on päätettävä myöhemmin.

Oikeudenkäyntikulut

- 118 Koska asia palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen, oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Unionin yleisen tuomioistuimen 18.10.2018 antama tuomio GEA Group v. komissio (T-640/16, EU:T:2018:700) kumotaan.**
- 2) Asia T-640/16 palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen.**
- 3) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.**

Allekirjoitukset